

AANDACHT VOOR JONG EN OUD

Mens & Samenleving

SAMENVATTING

Voor veel mensen is het een uitdaging om zich staande te houden in een maatschappelijke omgeving die steeds verandert. Steeds meer mensen dreigen te moeten afhaken. Het is cruciaal dat overheid en middenveld de handen in elkaar slaan om op zeer diverse vlakken jongeren en ouderen de mogelijkheid te bieden elk op zijn manier en volgens eigen kunnen binnen deze wijzigende omgeving een volwaardig bestaan uit te bouwen.

KINDEREN

De consultatiebureaus van Kind en Gezin ontvangen bijna 9 op de 10 gezinnen met hun baby in het eerste levensjaar. In de huidige regelgeving kan een consultatiebureau slechts blijven werken als het per jaar minstens 60 zittingen organiseert. Vooral in landelijke gemeenten is deze norm niet langer realistisch als gevolg van de daling in het aantal geboorten. Sluiting van de consultatiebureaus of antennes in deze gemeenten treft vooral de kansarme gezinnen die niet over eigen vervoersmiddelen beschikken. Net voor hen is de preventieve rol van de consultatiebureaus ontzettend belangrijk.

Kinderopvang heeft een grote invloed op de eerste levensjaren van veel kinderen. Kinderopvang kan in groep plaatsvinden in kinderdagverblijven, maar ook in een huiselijkere sfeer bij onthaalouders thuis. In 2016 werden zo bijna 30.000 kindjes opgevangen. Gezinsopvang (onthaalouders) heeft heel wat voordelen voor de overheid. Het systeem is goedkoop, dichtbij, wijdvertakt op het platteland én het verhoogt de leefbaarheid van onze dorpen.

Onthaalouders zijn steeds moeilijker te vinden, terwijl de nood enorm hoog is. De reden daarvoor is dat het inkomen uit dit onthaal niet hoog genoeg is en dat er organisatorische belemmeringen zijn om de stap te zetten (bv. zeer strenge veiligheidsvoorschriften). Daarnaast zijn onthaalouders geen werknemers, noch echte zelfstandigen. Het feit dat ze voor het onthaal dat ze aanbieden slechts een beperkte vergoeding ontvangen, wordt deels gecompenseerd door het fiscale gunstregime van het huwelijksquotiënt, maar dat werd onlangs ter discussie gesteld. Dit is

een slechte zaak voor de onthaalouders. Anderzijds kunnen onthaalouders in hun woning bijvoorbeeld geen poetsvrouw inzetten met dienstencheques, omdat ze niet gebruikt mogen worden voor bedrijfsruimtes, terwijl ze de kindjes in feite in hun privéruimte opvangen.

JONGEREN

De sector van het jeugdwerk heeft het moeilijk. Het thema 'jeugd' is uniek omdat het gelinkt is aan een hele reeks beleidsdomeinen. Meer aandacht voor de jeugd, in alle beleidsdomeinen, is dringend nodig.

Het lokale jeugdbeleid krijgt het moeilijk. Door allerhande beleidsmaatregelen zijn er rechtstreeks en onrechtstreeks verschuivingen van de functies in de jeugdwerksector (cfr. Decreet 'Kinderopvang en vrije tijd'), in die mate dat de kernopdracht van het jeugdwerk voortdurend onder druk komt. Nieuwe regelgeving en administratieve efficiëntieoefeningen doen afbreuk aan eerdere inspanningen om regulitis en administratieve overlast in te perken. Sinds de overheid het lokale jeugdbeleid losgelaten heeft, gaat zowel de ondersteuning van lokale jeugdorganisaties als de participatiegraad van jongeren in de gemeente alarmerend snel achteruit.

Werkgelegenheid en ondernemerschap voor jongeren op het platteland blijft een pijnpunt. Om de plattelandsvlucht tegen te gaan, de toekomstkansen voor jongeren te vergroten en de leefbaarheid van het platteland te verhogen, zijn er ingrijpende maatregelen nodig.

Het welbevinden van jongeren scoort niet hoog. De Vlaamse Jeugdraad stelde in 2017 vast dat 38% van de jongeren niet goed in zijn vel zit. Onvoldoende toegang tot (betaalbare) geestelijke gezondheidszorg is een schrijnend probleem. Ook een tekort aan ruimte voor zichzelf en aan participatiemogelijkheden voor jongeren (zowel in hun omgeving als in het beleid) draagt bij aan een klimaat waarin jongeren zich niet goed voelen. Ook het feit dat de maatschappij voortdurend veel verwacht van jongeren, maar hen weinig kansen geeft om via experimenten hun eigen toekomst mee vorm te geven, heeft negatieve gevolgen voor hun zelfbeeld.

Het onderwijs staat de komende legislatuur voor een aantal belangrijke uitdagingen. Het kleuter- en lager onderwijs blijven vragen naar bijkomende ondersteuning en kleine dorpschooltjes vechten verder voor hun voortbestaan. Op 1 september 2019 start de vernieuwing van het secundair onderwijs, met onder meer de definitieve start van het duaal leren. Er wordt ook een eerste stap gezet in de vernieuwing van het hoger onderwijs, met de overheveling van het hoger beroeps-onderwijs (HBO5) naar het hoger onderwijs. De aangroeiende leerlingenpopulatie in het secundair onderwijs en de diverse nieuwe initiatieven vergen bijkomende investeringen, zowel in uitrusting als in pedagogische ondersteuning.

KANSARMEN

Mensen in armoede zijn extra kwetsbaar binnen onze samenleving. Armoede is een problematiek met veel gezichten: voersarmoede, gebrek aan gezonde en betaalbare woningen, ongezonde voeding ... In 2015 bedroeg het algemene risico op armoede en sociale uitsluiting in ons land 20,7%. Dat is beter dan in 2014, maar het aandeel vrouwen in de armoede is sterk gestegen. Bij alleenstaande ouders, van wie 80% een vrouw is, is de toename nog sterker. In 2015 behoorde 41,6% van hen tot de risicogroep voor armoede, tegenover 35,7% in 2014. Ook op het platteland en op land- en tuinbouwbedrijven is armoede een (verborgen) realiteit. De land- en tuinbouwsector heeft wat dit betreft eigen

economische wetmatigheden, die onvoldoende onderkend worden.

In de sociale zekerheid leidt de complexiteit van procedures en administratie tot een benadeling van kwetsbare zorgbehoevenden. Alleen de meest weerbaren weten waar ze recht op hebben in termen van uitkeringen en tegemoetkomingen. Laagdrempelige loketten moeten de voorzieningen van alle beleidsniveaus groeperen en mensen begeleiden in hun contacten met zorgverlening, ziekteverzekering en pensioenen. Ook de kostprijs van de zorg werpt een drempel op voor personen in armoede, zelfs bij een kostprijs die rekening houdt met het inkomen, zodat ze niet altijd toegang krijgen tot de nodige zorg. Door het financieringsmodel van bepaalde voorzieningen, zoals diensten voor gezinszorg, wordt bovendien een dienst die zich vooral richt tot meer bemiddelde doelgroepen beter gefinancierd wordt dan eenzelfde dienst die zich meer richt tot kansarme gezinnen.

ZORGBEHOEVENDEN EN OUDEREN

Vermaatschappelijking van de zorg vormt steeds meer een centraal thema. In de zorgsector maken de vergrijzing en andere demografische en maatschappelijke tendensen verandering noodzakelijk. Het idee van Zorgzame Buurten wordt beleidsmatig steeds meer naar voren geschoven. Deze focus op het thuismilieu impliceert een stijgend appel op de

mantelzorger, die nu vaak al overbevraagd is. Thuiszorg kan een belangrijke ondersteuning vormen voor deze mantelzorger, zeker in plattelandsgemeentes, maar deze thuiszorg volgt niet de stijging van de vraag en de toenemende verwachtingen op het vlak van kwaliteitsvolle dienstverlening, administratie, flexibiliteit, specialisatie ... Veel vrijwilligers nemen een belangeloos engagement op in de zorg. Recente nieuwe wetgevende initiatieven zoals de regelgeving rond vrijetijdswerk, bieden kansen maar houden ook het risico in dat het vrijwilligerswerk wordt uitgehold, onder andere door het forfaitaire onkostenplafond, dat te laag begrensd is.

Vereenzaming is dikwijls het gevolg van een gebrekkige collectieve infrastructuur. Zorgbehoevende of minder mobiele inwoners raken steeds meer thuis geïsoleerd omdat ze zelfs te voet of per fiets nauwelijks nog de deur uit durven/kunnen gaan als gevolg van ontbrekende, slecht onderhouden of slecht begaanbare stoepen, een wegdek in slechte staat, onveilige oversteekplaatsen, bussen of treinen met te hoge instap ... Woningen van zorgbehoevende personen die niet aangepast zijn aan hun hulpbehoefte of die niet gelegen zijn in de buurt van (voldoende) voorzieningen kunnen ook de zorg bemoeilijken. Voor het merendeel van de oudere Vlaamse populatie is dit spijtig genoeg het geval. In de praktijk treffen we op het platteland nog vaker onaangepaste woningen en omgevingen aan dan in de meer stedelijke gebieden.

VRIJWILLIGERS

Er wordt tegenwoordig veel verwacht van de mensen. We moeten langer en vaak ook flexibeler werken. Bijklassen wordt aangemoedigd, ook voor wie al veel werkt. Tegelijk verwacht de overheid in het kader van de vermaatschappelijking van de zorg, dat we ons meer inzetten als mantelzorger. Door al deze verwachtingen is er minder ruimte voor wie zich wil inzetten voor het georganiseerd vrijwilligerswerk, waaronder het verenigingsleven. De spanning tussen vraag en aanbod op de vrijwilligersmarkt wordt bovendien versterkt doordat voor bepaalde soorten van vrijetijdswerk hoge belastingsvrije vergoedingen gegeven kunnen worden.

Het beleid heeft te weinig oog voor de specificiteit van het lokale verenigingsleven. Ondanks alle beloftes wordt er steeds weer nieuwe wetgeving goedgekeurd die een impact heeft op vrijwilligers die gewoon samen met anderen een stukje vrije tijd zinvol willen invullen. Als gevolg daarvan moeten vrijwilligers voldoen aan allerlei regels die disproportioneel zijn en leiden tot administratieve overlast.

De nood aan betaalbare, kwaliteitsvolle ontmoetingslokalen stijgt. Wij stellen vast dat de klassieke spelers zoals parochies en lokale overheden zich te vaak terugtrekken uit de markt. Steeds meer lokale verenigingen zijn op zoek naar een degelijk onderkomen en zijn bereid hiervoor de handen uit de mouwen te steken.

ONDERSTEUN GEMOTIVEERDE ONTHAALoudERS

Mens & Samenleving

VISIE van de LANDELIJKE BEWEGING

De Landelijke Beweging streeft ernaar dat elk kind, ongeacht zijn woonplaats, maximale ontwikkelingskansen en kwaliteitsvolle zorg krijgt. De afbouw van de antennes van consultatiebureaus in een aantal gemeenten, staat haaks op het Vlaamse beleid inzake de Huizen van het Kind. De overheid en het agentschap Kind en Gezin ijveren er immers voor om in elke Vlaamse gemeente een Huis van het Kind op te richten. Een coherenter en transparanter beleid op het vlak van de ondersteuning van jonge gezinnen is nodig.

Onthaalouders vormen een belangrijke ondersteuning voor veel gezinnen, ook op het platteland. Ondanks de grote maatschappelijke nood wordt het steeds moeilijker om gemotiveerde onthaalouders te vinden. Daarom ijvert de Landelijke Beweging voor een aantrekkelijker statuut voor de vaak zeer gemotiveerde (kandidaat-)onthaalouders. Via die weg willen wij de gezinsopvang meer ademruimte geven, zowel financieel als organisatorisch.

Wij willen een overheid die de gezinsopvang positief in beeld brengt en promoot en die een wervingscampagne ondersteunt of zelf organiseert.

De Landelijke Beweging ijvert voor het behoud van het huwelijksquotiënt. Het betekent een financiële verlichting voor gezinnen waar één van de ouders thuis blijft om hetzij voor de eigen kinderen te zorgen, hetzij als onthaalouder ook andere kinderen op te vangen.

Voor de Landelijke Beweging is de woning van een onthaalouder geen bedrijfswoning. De onthaalouder vangt andere kinderen op in zijn/haar privéwoning, vaak samen met haar eigen kinderen of kleinkinderen. Het zou voor veel onthaalouders een aanzienlijke verlichting betekenen wanneer ze dienstencheques kunnen inzetten voor de ondersteuning van het huishouden.

De overheid mag de kinderopvang niet overdigitaliseren of overreguleren, want veel onthaalouders haken daardoor af.

De LANDELIJKE BEWEGING vraagt

VLAANDEREN

- De norm van 60 zittingen per jaar voor de consultatiebureaus van Kind en Gezin wordt herzien.
- De vrijwilligers in de consultatiebureaus krijgen ondersteuning.
- Het onderhoud van de woning van onthaalouders kan gebeuren met dienstencheques.
- De overheid promoot gezinsopvang.
- De overheid beperkt de digitalisering en regularisering van de kinderopvang.

BELGIË

- Het huwelijksquotiënt blijft onderdeel van het belastingsysteem.

JONGEREN: ONZE TOEKOMST!

Mens & Samenleving

VISIE van de LANDELIJKE BEWEGING

Voor de Landelijke Beweging zijn kinderen en jongeren volwaardige burgers, die het recht hebben om onze maatschappij mee vorm te geven. Maar we stellen vast dat hun participatiemogelijkheden dramatisch achteruitgaan door de hervorming van het decreet Lokaal Jeugdbeleid. Dit gaat lijnrecht in tegen de belangen van kinderen en jongeren. Het is aan de bevoegde overheden om deze tendens te keren, want Vlaanderen kan in de 21ste eeuw niet achteruitboeren als het gaat over inspraak en participatie.

Ook op het platteland wordt onze maatschappij steeds diverser. Thema's als migratie en toegang tot werk vormen het onderwerp van een sterk gepolariseerd debat. De Landelijke Beweging wil een doortastend beleid, dat in de eerste plaats inzet op het eerbiedigen van de mensen- en kinderrechten. In de tweede plaats moet het gericht zijn op verbinding in plaats van polarisatie. Door een bijkomende investering in het programma Erasmus+ zal dit beleid niet binnen België stoppen, maar jongeren de kans geven om internationaal verbinding te leggen.

Onderzoek van de Vlaamse Jeugdraad wees uit dat 38% van de jongeren zich niet goed in z'n vel voelt. Daarom dringt de Landelijke Beweging erop aan dat versneld werk gemaakt wordt van beleidsmaatregelen die zowel preventief als curatief de mentale weerbaarheid verhogen. Het gaat daarbij over beleidsmaatregelen die enerzijds ruimte geven om te experimenteren en anderzijds de geestelijke gezondheidszorg zowel financieel als administratief toegankelijker maken.

Veel jongeren hopen hun toekomst te kunnen uitbouwen op het platteland. Om die jongeren een duurzaam toekomstperspectief te geven bepleit de Landelijke Beweging een betere ondersteuning van jonge ondernemers en kmo's, zodat ze mee de werkgelegenheid op het platteland kunnen verbreden. Meer inzetten op de leefbaarheid van het platteland in al zijn facetten is hierbij cruciaal: toegang tot betaalbare woningen, toegang tot flexibele, hedendaagse mobiliteitsoplossingen en toegang tot werk op het platteland dragen hier allemaal rechtstreeks aan bij.

De LANDELIJKE BEWEGING vraagt

VLAANDEREN

- De overheid zet nog meer in op het verhogen van de mentale weerbaarheid van kinderen en jongeren. Ze gaat op zoek naar de oorzaken die kinderen en jongeren stress bezorgen en pakt ze aan.
- Er is een duurzaam ondernemersklimaat, ook voor jonge ondernemers op het platteland. De overheid beschouwt werkgelegenheid op het platteland als een deel van de oplossing voor mobiliteitsuitdagingen.
- De overheid monitort het lokale jeugdbeleid beter, zodat rechten en participatiemogelijkheden van jongeren en hun organisaties niet verder inkrimpen. Ze grijpt ook in en beschermt de belangen van jongeren als de lokale overheden dat zelf niet doen.

- Nieuwe regelgeving wordt consequent getoetst aan het Kinderrechtenverdrag. Bij het opmaken van regelgeving houdt de overheid rekening met de mening van jongeren.
- De overheid spant zich in om de administratieve werklast voor de jeugdsector te verminderen.
- Pogingen van de overheid om de administratieve efficiëntie te verbeteren gaan niet ten koste van de efficiëntie van de jeugdwerksector.
- Door in te zetten op betaalbaar wonen voor jongeren op het platteland, draagt de overheid bij aan een sterker sociaal weefsel.

BELGIË

- Bijkomende investeringen maken de geestelijke gezondheidszorg voor jongeren toegankelijk en betaalbaar. In dialoog met de jongeren detecteert de overheid de drempels waarop jongeren stuiten en ze zoekt samen met hen oplossingen om die weg te werken.

EUROPA

- De EU investeert bijkomende middelen in het programma Erasmus+.

VAN KLEUTER TOT LEVENSLANG LEREN

Mens & Samenleving

VISIE van de LANDELIJKE BEWEGING

De Landelijke Beweging is een pleitbezorger voor een degelijk uitgebouwd en goed ondersteund kleuter- en basisonderwijs, maximaal geënt op de lokale gemeenschap.

Het onderwijs moet kansen bieden aan alle kinderen en jongeren, op maat van hun interesses en hun fysieke en intellectuele mogelijkheden.

Het onderwijs moet voldoende aansluiten bij het werkveld, zonder daarom de algemene vorming over het hoofd te zien. Het onderwijs geeft voldoende aandacht aan land- en tuinbouw en informeert leerlingen over de weg die het voedsel aflegt tot op je bord.

Ook in de land- en tuinbouw vormt 'Levenslang leren' meer dan ooit een noodzaak voor de verdere uitbouw van een toekomstgerichte, duurzame sector.

De LANDELIJKE BEWEGING vraagt

VLAANDEREN

- De uitbouw van meer professioneel ingestelde schoolbesturen biedt ook nieuwe ontwikkelingskansen voor kleuter- en lagere scholen, verankerd in de dorpsgemeenschap.
- Er is meer aandacht voor de synergie tussen kleuter- en lagere scholen die in de dorpsgemeenschap verankerd zijn en de buitenschoolse kinderopvang.
- Het leerlingenvervoer op het platteland is degelijk uitgebouwd.
- Om goed te kunnen inspelen op de onderwijsinitiatieven die in de volgende legislatuur uitgerold worden, zijn de budgetten voor de infrastructuur én voor de pedagogische begeleiding bijgestuurd.
- Binnen de vernieuwing van het secundair onderwijs krijgt het domein 'Land- en tuinbouw' alle kansen, evenwaardig aan de ontwikkeling van de andere zeven domeinen.
- Binnen het onderwijs is er voldoende aandacht voor land- en tuinbouw en een evenwichtige voeding.
- De overheid stelt alles in het werk om op 1 september 2019 minstens in enkele hogescholen te kunnen starten met Hoger Beroepsonderwijs in de land- en tuinbouw (HBO5 Land- en tuinbouw).
- De Vlaamse overheid biedt de nodige bijkomende ondersteuning aan de geëngageerde scholen die de komende jaren ook in het land- en tuinbouwonderwijs (BuSO, BSO en TSO) het duaal leren opstarten.
- De land- en tuinbouwsector en de overheid nemen samen het initiatief om in het kader van 'Leren op de werkplek' en 'Levenslang leren' de naschoolse vorming in de land- en tuinbouw, inclusief de bedrijfsleidersvorming, bij te sturen en te actualiseren.

ARMOEDE, OOK OP HET PLATTELAND

Mens & Samenleving

VISIE van de LANDELIJKE BEWEGING

Kwetsbare gezinnen met jonge kinderen hebben bijkomende zorgen nodig. Kinderopvang in buurten met veel kwetsbare gezinnen vraagt extra ondersteuning. Een verhoging van de subsidie die in verhouding staat met het extra werk dat de begeleiding van de kwetsbare gezinnen met zich meebrengt dringt zich op.

Voor de Landelijke Beweging moet zorg voor iedereen (financieel) toegankelijk zijn, ook voor de meest kwetsbare personen in onze samenleving. De meeste ouderen hebben een sterke voorkeur om thuis verzorgd te worden. Deze thuiszorg dient dan ook betaalbaar te zijn. Dit geldt ook voor complexe zorgsituaties, waarbij intensieve zorg, nachtzorg en zorg op onregelmatige tijdstippen nodig zijn, wat vaak meer kost. Wanneer een zorgbehoevende oudere dient opgenomen te worden in een woonzorgcentrum, moet ook daar de betaalbaarheid gegarandeerd zijn.

Financieringsmodellen moeten rekening houden met de financiële kwetsbaarheid van burgers die zorg nodig hebben. Wanneer

voorzieningen niet in hun inkomsten gesanctioneerd worden als ze zich richten tot personen met een beperkt inkomen, is dat ook in het belang van de kwetsbare zorgvragers. Kwetsbare burgers hebben ook nood aan begeleiding in hun vaardigheden om toegewezen zorgbudgetten te beheren.

Mantelzorgers mogen niet in de armoede belanden doordat ze zich verplicht zien om hun job (deels) op te geven om de zorgfunctie te kunnen opnemen. De combinatie van werk en zorg moet voor de Landelijke Beweging dan wel haalbaar zijn. Hier is nog werk aan de winkel, ook voor de bedrijven zelf.

Een effectief armoedebeleid moet een geïntegreerd beleid zijn. Om te kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven is het nodig dat ook plattelandsbewoners zich op een betaalbare en toegankelijke manier kunnen verplaatsen naar essentiële voorzieningen (werk, school, cultuur, diensten ...).

De LANDELIJKE BEWEGING vraagt

VLAANDEREN

- Er is meer aandacht voor armoede bij vrouwen.
- Vrouwen worden goed begeleid bij het maken van loopbaankeuzes.
- Het subsidiebedrag voor de opvang van kinderen uit kwetsbare gezinnen (Trap 3) wordt verhoogd.
- Er komt een garantie op de betaalbaarheid van zorg, ook voor mensen met een zeer beperkt budget, grote zorgnoden of noden op onregelmatige tijdstippen (met een hogere kost) en dit zonder discriminatie op basis van leeftijd of andere demografische eigenschappen.
- De overheid ondersteunt maatschappelijk kwetsbare personen door zorgbudgetten optimaal aan te wenden voor een kwaliteitsvolle zorg.
- De thuiszorg in het algemeen en de gezinszorg in het bijzonder krijgen een aangepaste financiering, zodat diensten die inzetten op zorgverlening aan personen met een beperkt inkomen niet financieel bestraft worden.
- Er is performant en betaalbaar collectief/openbaar vervoer, ook op het platteland. De overheid houdt daarbij rekening met de mobiliteitskosten op het platteland voor burgers met een beperkte financiële draagkracht.

- De overheid neemt actief maatregelen om eenzaamheid te bestrijden, met specifieke aandacht voor personen in een maatschappelijk kwetsbare situatie.
- De overheid moedigt bedrijven aan om een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid te ontwikkelen.
- De mogelijkheden van zorgkrediet en loopbaanonderbreking voor uitzonderlijke situaties worden uitgebreid.

BELGIË

- De overheid moedigt bedrijven aan om een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid te ontwikkelen.
- De mogelijkheden van zorgkrediet en loopbaanonderbreking voor uitzonderlijke situaties worden uitgebreid.

VOLDOENDE ZORG DICHT BIJ HUIS

Mens & Samenleving

VISIE van de LANDELIJKE BEWEGING

De Landelijke Beweging streeft naar een zo goed mogelijke ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, zodat ze de onschatbare maatschappelijke rol die zij nu opnemen kunnen blijven dragen. Zorgbehoevenden moeten op een comfortabele manier thuis kunnen blijven wonen in een aangepaste woning. Tijdelijke woongelegenheden dicht bij huis, zoals mobiele zorgwoningen, kunnen in bepaalde situaties een oplossing vormen. Echter, in de praktijk stuit men vaak op hiaten en drempels in de regelgeving (op vlak van huisvesting, ruimtelijke ordening, fiscaliteit,...).

Op het platteland hebben mantelzorgers het vaak nog moeilijker dan elders, als gevolg van het beperkte zorgaanbod, de langere afstanden en het beperkte aanbod qua openbaar vervoer. Voldoende

thuiszorg is voor de Landelijke Beweging een belangrijke schakel, net als kleinschalige en laagdrempelige initiatieven zoals collectieve autonome dagopvang (CADO's), opvang op zorgboerderijen, gastopvang ... Een goede mobiliteit is voor personen met zorg- en ondersteuningsnoden erg belangrijk zodat ze kunnen participeren aan de samenleving en sociale contacten kunnen onderhouden. Dit is bij uitstek het geval voor zorgbehoevenden in landelijke gemeentes.

De fysieke en psychische noden van een persoon, maar ook de draagkracht van de omgeving en de context, bepalen de zorg die gegeven moet worden. Ook de meest kwetsbare zorgbehoevenden hebben recht op de voldoende ondersteuning.

De LANDELIJKE BEWEGING vraagt

VLAANDEREN

- Een aangepaste financiële ondersteuning verstevigt initiatieven die personen met een zorgnood informeren, adviseren en begeleiden bij het aanpassen van hun woning.
- Organisaties die thuiszorg aanbieden, kunnen rekenen op een kostendekkende financiering.
- De indicatie van de BelRAI-screener houdt voldoende rekening met de sociale context.
- Initiatieven die inzetten op buurtverbinding en buurtgerichte zorg en die vereenzaming aanpakken worden degelijk gehonoreerd.
- Minder mobiele burgers kunnen via aangepaste openbare wegen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.
- De beleidsdomeinen wonen, zorg en welzijn zijn beter op elkaar afgestemd.
- Doordat er aandacht is voor deregulering en administratieve vereenvoudiging, blijven kleinschalige en laagdrempelige initiatieven (CADO's, zorgboerderijen ...) haalbaar.
- De overheid versterkt mantelzorgverenigingen en past hun financiering en de personeelsinzet aan.
- De overheid zet niet alleen in op opleiding van het personeel in de zorg, maar neemt ook initiatieven om verzorgenden in hun job te houden.
- Zorgvernieuwing en nieuwe initiatieven krijgen voldoende impulsen, in het bijzonder op het platteland en in regio's waar onvoldoende zorg aanwezig is.
- Alle actieve welzijns- en gezondheidsactoren participeren als evenwaardige partners in de eerstelijnszorggraad en de opmaak van de zorgstrategische planning.

- De lokale overheid erkent de rol van de middenveldorganisaties op het terrein van zorg en welzijn.
- Via structurele middelen versterkt de overheid 'Boeren op een Kruispunt' in hun werking.

BELGIË

- De mogelijkheid van tijdskredieten en zorgverloven wordt verlengd, met ruimte voor een flexibele toepassing in functie van de noden van de mantelzorger.
- De creatie van een kader voor initiatieven voor vrijetijdswerk heeft een minimale impact op het vrijwilligerswerk.
- Er komen laagdrempelige loketten en een voor iedereen eenvoudig toegankelijke begeleiding bij contacten m.b.t. zorgverlening, ziekteverzekering en pensioenen
- Op basis van relevante werkervaring en verworven competenties kunnen verzorgenden in de thuiszorg gereguleerd worden tot zorgkundigen.
- Zorgberoepen, in het bijzonder het beroep van verzorgende/zorgkundige, worden aantrekkelijker.
- Er komen initiatieven in het kader van een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid.

FOCUS OP VRIJWILLIGERSWERK

Mens & Samenleving

VISIE van de LANDELIJKE BEWEGING

Waar mensen samen zijn, staan ze sterker. Het verenigingsleven creëert met de inzet van vele vrijwilligers ruimte om te ontmoeten en is actief rond zeer uiteenlopende thema's. De Landelijke Beweging gelooft in een sterk middenveld, gedragen door gevormde vrijwilligers die kunnen rekenen op voldoende erkenning en ondersteuning. De omkaderende middenveldorganisaties verdienen op alle beleidsniveaus ondersteuning en erkenning. Participatie en een open dialoog zijn sterke voorwaarden om op een kwalitatieve manier in te spelen op maatschappelijke evoluties. Wat het middenveld opneemt, hoeft niet door de overheid georganiseerd te worden. De landelijk erkende sociaal-culturele verenigingen nemen een eigen plaats in tussen markt en overheid. Dit vraagt een gepast wettelijk kader.

Het nieuwe decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk wil meer dynamiek in de sector brengen. De sectororganisaties zijn klaar om de hoge verwachtingen die aan hen gesteld worden, in te lossen. De overheid ondersteunt haar beleidsopties met voldoende extra middelen. Het is voor de Landelijke Beweging van groot belang dat de overheid, gezien de toenemende verwachtingen vanuit het

beleid, de evoluties rond vrijwilligerswerk en mantelzorg opvolgt en passende, ondersteunende initiatieven neemt.

Het is noodzakelijk dat de wetgeving rekening houdt met de specificiteit van het lokale verenigingsleven en dat de administratieve overlast voor vrijwilligers tot een minimum beperkt wordt door middel van vrijstellingen of minstens aangepaste regels. De Landelijke Beweging betreurt dat er steeds minder betaalbare, kwaliteitsvolle ontmoetingslokalen zijn doordat klassieke spelers zoals parochies en lokale overheden zich te vaak terugtrekken uit de markt.

De Landelijke Beweging blijft geloven in de waarde van participatie en de rol van inspraakorganen. Door hen voldoende te ondersteunen en te inspireren kunnen ze op een eigentijdse manier werken en mogelijk in relatie treden met uiteenlopende burgerinitiatieven. Door de interne staats hervorming viel de ondersteuning voor regionale en provinciale adviesorganen voor de doelgroep van de senioren terug op een laag niveau. Goed advieswerk vraagt voldoende ondersteuning op alle niveaus.

De LANDELIJKE BEWEGING vraagt

VLAANDEREN

- Het sociaal-culturele jeugd- en volwassenenwerk krijgt middelen die voortkomen uit de interne staats hervorming en die toegewezen blijven worden aan de betrokken landelijk gesubsidieerde organisaties. Daarnaast zijn er extra middelen om de instroom van nieuwe organisaties te financieren en de recente inleveringen te compenseren.
- Er is een goed evenwicht tussen reguliere en projectmatige ondersteuning door de overheid.
- De belangenverdedigers van het jeugdwerk en het sociaal-cultureel volwassenenwerk worden extra ondersteund via een betere wetgeving.
- Er is een duidelijk onderscheid tussen de regelgeving op vrijwilligerswerk en deze op vrijetijdswerk. Vrijwilligerswerk mag niet verglijden tot 'te betalen tijd'. Eventuele negatieve effecten van de regelgeving op het vrijetijdswerk krijgen bijsturing.
- De overheid en het middenveld hebben aandacht voor het lokale aanbod voor doelgroepen en de rol die het Uit-pas hierin kan spelen.
- In samenspraak met de sectororganisaties wordt nieuwe regelgeving getoetst op haar effecten voor het lokale vrijwilligerswerk.
- Het reglement voor verenigingslokalen voor cultuur, jeugd en sport wordt opnieuw geactiveerd.

- Er is aandacht voor de nood aan infrastructuur door enerzijds in te zetten op het delen van bestaande gebouwen en anderzijds de bouw van eigentijdse infrastructuur te ondersteunen.
- De overheid helpt bij het ontwikkelen van eigentijdse en kwaliteitsvolle praktijken rond adviesverlening. De Vlaamse ondersteuning van de lokale beleidsparticipatie van ouderen is een goed voorbeeld.

BELGIË

- De overheid zoekt, zo nodig in overleg met Europa, naar een mogelijkheid om de btw op nieuwbouw en verbouwing van gemeenschapsinfrastructuur (zoals jeugdlokalen en ontmoetingslokalen) te verlagen.
- Eventuele negatieve effecten van de regelgeving op het vrijetijdswerk zijn bijgestuurd.

